

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 26 kwietnia 2024 r.

WK-I.431.1.4.2024

**Pan
Andrzej Nowakowski
Prezydent Miasta Płocka**

**Urząd Miasta Płocka
ul. Stary Rynek 1
09-400 Płock**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy Mariola Wajszczak – starszy inspektor wojewódzki i Hanna Makówka – specjalista w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 18 stycznia do 8 lutego 2024 r. kontrolę problemową w Urzędzie Miasta Płocka (dalej Miasto), z siedzibą w Płocku przy ul. Stary Rynek 1.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 12 kwietnia 2024 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Prezydentowi wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 8 stycznia 2024 r.

W kontrolowanym okresie, zadanie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej Miasto Płock, będące miastem na prawach powiatu, realizowało samodzielnie. Prezydent Miasta Płocka przygotował wykaz planowanych dyżurów na terenie Miasta, zgodnie z art. 9 ust. 1 i 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej³.

Na podstawie danych statystycznych ustalono, że Prezydent Miasta Płocka, zgodnie z art. 8 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, wyznaczył prawidłową liczbę punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego⁴. Punkty, zgodnie z art. 8 ust. 10 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, usytuowano w lokalach, do których tytuł prawny posiada Gmina Miasto Płock. Organ nie występował do wojewody o akceptację przeznaczenia większej ilości punktów na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Nie określono specjalizacji dyżurów ani przedziału czasowego na prowadzenie nieodpłatnej mediacji, jednakże w każdym z punktów była możliwość przeprowadzenia nieodpłatnej mediacji, w zależności od bieżącego zapotrzebowania⁵.

³ Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945), dalej: ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej.

⁴ Na terenie Miasta Płocka w 2023 r. funkcjonowało 5 punktów, natomiast w 2024 r. – 4 punkty. W 2024 r. punkty zlokalizowano:

- a) w budynku Urzędu Miasta Płocka przy ul. Stary Rynek 1 w Płocku – punkt, w którym nieodpłatnej pomocy prawnej udzielają adwokaci.
- b) w budynku III Liceum Ogólnokształcącego przy ul. Ignacego Łukasiewicza 11 w Płocku – punkt, w którym nieodpłatnej pomocy prawnej udzielają radcy prawni,
- c) w budynku Szkoły Podstawowej nr 22 przy ul. Czwartaków 6 w Płocku – punkt, w którym udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej powierzono organizacji pozarządowej,
- d) w budynku Szkoły Podstawowej nr 4 w Płocku – punkt, w którym świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego powierzono organizacji pozarządowej.

W 2023 roku na terenie Miasta Płocka funkcjonowały punkty usytuowane w ww. lokalach oraz jeden punkt usytuowany w budynku Zespołu Szkół Budowlanych nr 1 przy ul. Mościckiego 4 w Płocku, w którym udzielana była nieodpłatna pomoc prawna przez organizację pozarządową. W lokalach wskazanych w punktach c) i d) w 2023 r. organizacja pozarządowa świadczyła nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

⁵ W każdym z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego jedna osoba (adwokat lub radca prawny) posiadała uprawnienia mediatora.

W toku czynności kontrolnych poddano oględzinom⁶ dwa lokale:

- w Szkole Podstawowej nr 22 przy ul. Czwartaków 6 w Płocku, w którym udzielana była nieopłatna pomoc prawna;
- w Szkole Podstawowej nr 5 przy ul. Krakówka 4 w Płocku, w którym świadczone było nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Ustalono, że skontrolowane lokale uwzględniały potrzeby osób niepełnosprawnych i zostały usytuowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dogodnego dostępu do nich osób uprawnionych, czym spełniono wymóg art 8 ust. 10 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego⁷. Lokale spełniały również wymogi określone w § 5 ust. 1-3 i ust. 4 ww. rozporządzenia. Jednocześnie ustalono, że pomoc udzielana była we wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego z wymogiem art. 8 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Nieodpłatna pomoc prawna w 2023 i 2024 roku udzielana była na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Miastem, a Okręgową Radą Adwokacką w Płocku oraz Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Warszawie. Badaniu poddano 2 porozumienia zawarte w 2023 r. Przedmiotowe porozumienia zawierały informacje określone w art. 10 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zawarte zostały w terminie określonym w art. 10 ust. 2 ww. ustawy⁸. Wojewoda Mazowiecki został poinformowany o zawartych porozumieniach w dniu 11 grudnia 2023 r.

Prezydent Miasta Płocka zawierał umowy z adwokatami i radcami prawnymi na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i mediacji na obszarze Miasta Płocka⁹, wypełniając wymóg określony w art. 6 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Badaniu poddano 4 umowy¹⁰ zawarte na 2024 r., stwierdzając że zawierały one wszystkie elementy określone w art. 6 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, Prezydent Miasta Płocka ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego polegającego na prowadzeniu punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w roku 2024.

⁶ Oględzin dokonano w obecności koordynatora zadania – Miejskiego Rzecznika Konsumentów.

⁷ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2492, ze zm.), dalej: rozporządzenie w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej.

⁸ Porozumienia zawarto w dniu 24 października 2023 r.,

⁹ W 2024 r. zawarto 10 umów (5 z adwokatami i 5 z radcami prawnymi).

¹⁰ W tym 2 z adwokatami i 2 z radcami prawnymi.

Wyznaczony termin składania ofert był zgodny z art. 13 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹¹. Ogłoszenie otwartego konkursu ofert zawierało wszystkie elementy wymienione w art. 13 ust. 2 powyższej ustawy, a także obligowało oferentów do składania ofert na obowiązującym wzorze określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań¹².

Ogłoszenie opublikowano w BIP, na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń, zgodnie z dyspozycją art. 13 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego.

Prezydent Miasta Płocka, w myśl art. 15 ust. 2a ustawy o działalności pożytku publicznego, powołał komisję konkursową w celu opiniowania złożonych ofert. W skład komisji weszli m. in. pracownicy Urzędu Miasta Płocka. Komisja konkursowa rozpatrzyła oferty z uwzględnieniem wymogów wynikających z art. 15 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego.

Ogłoszenie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert opublikowano w BIP, na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń, w sposób określony w art. 13 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego.

W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert Miasto Płock powierzyło zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego organizacji pozarządowej *Centrum Innowacji Społeczeństwa Informacyjnego* z siedzibą w Płocku.

Poddana badaniu oferta powyższej organizacji, zawierała wszystkie elementy, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego. Wyłoniona organizacja spełniała wymóg określony w art. 11 ust. 6 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Miasto Płock zawarło z wyłonioną organizacją pozarządową umowy o powierzeniu realizacji zadania publicznego polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, oraz świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Umowy zawierały elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3-7, art. 8 ust. 8, art. 11 ust. 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zostały sporządzone zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 3

¹¹ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571), dalej: ustawa o działalności pożytku publicznego.

¹² Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057), dalej rozporządzenie w sprawie wzorów ofert.

do rozporządzenia w sprawie wzorów ofert. W umowach zawarto również zapisy zobowiązujące organizację pozarządową do podejmowania działań w zakresie edukacji prawnej.

Organ sprawował kontrolę nad realizacją zadania publicznego przez organizacje pozarządowe w roku 2023, zgodnie z w art. 11 ust. 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej w związku z art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego¹³.

Prezydent Miasta Płocka uruchomił telefon umożliwiający mieszkańcom dokonanie zapisu oraz pozyskanie informacji w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz mediacji, zgodnie z dyspozycją art. 8 ust. 5 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i § 5 ust. 3a rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Organ kontrolowany sporządził i aktualizował listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa dostępnego dla mieszkańców, która zawierała wszystkie elementy określone w art. 8a ust. 1-3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Sporządzono także karty informacyjne nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, nieodpłatnej mediacji, a także poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, świadków i osób im najbliższych, z zastosowaniem wzoru określonego w załączniku nr 1 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej. Lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa, karty informacyjne poradnictwa, a także informacje określone w § 5 ust. 3b rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej zostały udostępnione na stronie internetowej i w BIP Miasta Płocka oraz w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Ponadto w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego udostępniono informacje, o których mowa w § 5 ust. 4 pkt 1, 6, 7 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej. Powyższym spełniono wymogi art. 8a ust. 4 pkt 1 i 3 oraz art. 9 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, a także 5 ust. 3b rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Osoby udzielające porad dokumentowały w systemie teleinformatycznym, w karcie nieodpłatnej pomocy prawnej, udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego lub prowadzenie nieodpłatnej mediacji oraz Prezydentowi Miasta Płocka składane przez osoby uprawnione oświadczenia, o których mowa

¹³ Kontrole przeprowadzono we wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, których prowadzenie powierzono organizacjom pozarządowym. Kontrole przeprowadzono: 26 stycznia 2023 r., 28 czerwca 2023 r., 12 października 2023 r., dokumentując ustalenia w protokołach.

w art. 4 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Udzielający porad niebędący adwokatami lub radcami prawnymi przekazywali oświadczenia, o których mowa w art. 11 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, w terminie określonym w art. 7 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Badaniu poddano 30 oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz 10 oświadczeń, o których mowa w art. 11 ust. 4 ww. ustawy. Oświadczenia składane przez osoby uprawnione były kompletne i odpowiadały wzorom określonym w załącznikach nr 1 i 2 do ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Prezydent Miasta Płocka za pośrednictwem centralnego systemu teleinformatycznego do obsługi kontrolowanego zadania przekazywał:

- a) dziekanom właściwej okręgowej rady adwokackiej i rady okręgowej izby radców prawnych oraz właściwej organizacji pozarządowej – opinie osób uprawnionych o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym poradnictwie obywatelskim, zgodnie z dyspozycją § 9 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej,
- b) Wojewodzie Mazowieckiemu – zbiorczą informację o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w terminie określonym w art. 12 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

W kontrolowanym okresie Prezydent Miasta Płocka upowszechniał wśród mieszkańców Miasta wiedzę na temat systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, a także prowadził działania z zakresu edukacji prawnej.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na wyłonieniu organizacji pozarządowej do prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w roku 2024 po terminie określonym w art. 11 ust. 12 pkt 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej¹⁴. Zgodnie z przywołanym przepisem, w przypadku niewyłonienia organizacji pozarządowej do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok, którego dotyczyłoby powierzenie prowadzenia punktu, organ powinien zastosować tryb przewidziany w art. 10 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, tj. przekazać dziekanom właściwej okręgowej rady adwokackiej oraz rady okręgowej izby radców prawnych informacje, o których mowa w art. w art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. a, d oraz e albo

¹⁴ Ogłoszenie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert nastąpiło 21 grudnia 2023 r., podczas gdy wyłonienie organizacji pozarządowej do realizacji kontrolowanego zadania powinno nastąpić do 30 listopada 2023 r.

ust. 3, w celu wskazania przez nich adwokatów lub radców prawnych wyznaczonych do udzielania pomocy prawnej. Organ, pomimo obowiązku wynikającego z art. 11 ust. 12 pkt 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nie zastosował jednak powyższego trybu i zawarł z wyłonioną po terminie organizacją pozarządową umowy na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Należy również zaznaczyć, że przedmiotowe umowy¹⁵ zawarto dopiero 17 stycznia 2024 r., a więc w terminie niegwarantującym prowadzenia tych punktów przez organizację pozarządową w całym roku 2024 r.

Ponadto w wyniku kontroli ustalono, że listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa nie zostały opublikowane w lokalnych środkach masowego przekazu, czym naruszono art. 8a ust. 4 pkt 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Przedstawiając powyższe, informuję, że realizację zadania z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, **zobowiązuję Pana Prezydenta do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości**, poprzez:

- wyłanianie organizacji pozarządowej do prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w terminie określonym w art. 11 ust. 12 pkt 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, a w przypadku niewyłonienia organizacji pozarządowej w terminie – stosowanie trybu przewidzianego w art. 10 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej,
- publikowanie listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa w lokalnych środkach masowego przekazu.

Przedstawiając powyższe informuję, że od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Prezydenta do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich

¹⁵ Umowy: nr 1/BRK/z/52/2024 i nr 2/BRK/z/53/2024 z 17 stycznia 2024 r.

niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.
Proszę o udzielenie powyższej informacji w postaci elektronicznej.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda

Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/